

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin ölkə rəhbəri vəzifəsində fəaliyyətinin 15 ili tamam olub. Bu müddət ərzində ölkə rəhbəri çox böyük uğurlara imza atıb. Azərbaycanda müstəqil dövlət quruculuğu prosesi 2003-cü ildən başlayaraq yeni dinamika alıb. Bütün istiqamətlər üzrə ciddi nailiyyətlər əldə edilib. Daxili və xarici siyasətin tam vəhdəti təmin edilib.

Ölkəmiz hazırda sabit şəraitdə sürətli inkişafını davam etdirir. Özü də bu, bütün dünyada müxtəlif sahələrdə özünü göstərən böhranların fonunda baş verir. Deməli, Azərbaycan Prezidenti çox düzgün, müasir, səmərəli və fayda gətirən kurs həyata keçirir. Bu kontekstdə Prezident İlham Əliyevin 15 illik fəaliyyətinin bir sıra aspektləri üzərində geniş dayanmaq istərdik. Təbii ki, bir məqalədə dövlət başçısının həyata keçirdiyi proqramların hamısını əhatə etmək mümkün deyildir. Bu səbəbdən, biz müəyyən məsələləri vurğulamalı oluruq.

dəniyyət, ekologiya, sənaye, kənd təsərrüfatı, hərbi və başqa sferalardakı yeniləşmələrlə, iri həcmli maliyyə tələb edən proqramlarla uyğunlaşdırıla bilər. Bu iki aspekti isə cəmiyyətdə həyata keçirilən və vətəndaş cəmiyyətinin formalaşmasına xidmət edən islahatlarla harmoniya halına sala bilərik.

Mütəxəssislərin qənaətinə görə, sözügedən bu üç daxili aspekt sintez halında dövlətin dayanıqlı inkişafını təmin edir. Faktlar da bunu tam təsdiq edir. Ötən 15 ildə bazar iqtisadiyyatına keçid prosesi başa çatıb. Həmin müddətdə ÜDM-də özəl sektorun payı 80 faiz

Böyük zəfərlərlə zəngin 15 il: Prezidentin fəaliyyətində siyasi varislik və yaradıcı diplomatiyanın vəhdəti

**Ulu Öndərin davamçısı:
uğurlu dövlət başçısı**

İlham Əliyevin Prezident kimi fəaliyyətə başlamasından 15 il keçdi. İlk dəfə 2003-cü ilin oktyabrın 15-də ölkə rəhbəri seçilən İlham Əliyev göstərdiyi yüksək siyasi fəaliyyətinə görə sonra xalq tərəfindən iki dəfə də Prezident seçildi. Bu müddətdə İlham Əliyevin daim milli və dövləti maraqlardan çıxış edərək, Ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu rəhbər tutaraq yorulmadan Azərbaycan dövlətçiliyi və xalqı üçün çalışdığını hər kəs etiraf edir. Dünyanın böyük dövlətlərinin başçıları Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan cəmiyyətində yüksək nüfuz malik olmasını, ölkədə sabitliyin tam bərqərar olduğunu və uğurlu idarəetməni nəzərə alaraq, əməkdaşlığa can atırlar. Yalnız 2018-ci ildə bunu təsdiq edən bir neçə konkret fakt vardır.

İndi İlham Əliyevin Azərbaycan dövlətinə başçılıq etdiyi son 15 il nəzər salanda bütün sahələrdə nə qədər böyük inkişafın getdiyinə əmin oluruq. Ulu öndər Heydər Əliyevin müstəqil dövlətin inkişaf kursunu dəqiqliklə həzirləməsi və İlham Əliyevin həmin kursu tam və uğurla əmələ gətirməsi bütün nailiyyətlərin təməlinə dayanır. Azərbaycan Cənubi Qafqazın ən uğurlu müstəqil dövlətidir. Bu səbəbdəndir ki, Prezident İlham Əliyev əminliklə deyir: "Regiondakı strateji əhəmiyyətli heç bir layihə Azərbaycanın razılığı olmadan reallaşdırmaz".

Şübhə yoxdur ki, Cənubi Qafqazın digər heç bir ölkəsi bu cür uğuru ilə fəxr edə bilməz. Çünki Azərbaycan Prezidenti 15 il müddətində həm cəmiyyəti, həm də dövləti suverenlik və tərəqqi yolunda sürətlə inkişaf etdirə bilib. Bunun nəticəsində Azərbaycan daxili siyasətdə olduğu kimi, xarici siyasətdə də ələ zirvələr fəth edib ki, istənilən müstəqil dövlət buna həsəd apara bilər. Faktlara müraciət edə bilərik.

Daxili siyasətdə Azərbaycan Prezidenti idarəetmədəki islahatları tamamilə sosial-iqtisadi, enerji, nəqliyyat, elm, təhsil, mə-

artıb. Azərbaycan rəqəbatqabiliyyətliyinə görə, MDB məkanında birinci yere yüksəlib. 2004-2018-ci illərdə iqtisadiyyatın şəxələndirilməsi ilə bağlı üç proqram icra olunub, hazırda dördüncü proqramın qəbul edilməsinə hazırlıq görülür.

"Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nda nəzərdə tutulan bütün şərtlərə uyğun olaraq lazımı addımlar atılır. O cümlədən innovativ istehsalın inkişaf etdirilməsi üçün əhəmiyyətli tədbirlər həyata keçirilir. Aqrar sektordə reallaşan proqramlar sayəsində 360 min hektar torpağın su təminatı və 264 min hektar sahədə meliorativ vəziyyət yaxşılaşdırılıb. Bunlardan başqa, 219 min hektar yeni suvarılan torpaq sahəsi əkin dövrünə daxil edilmiş. Bu sahədə islahatlar bütün sürəti ilə davam edir.

Statistik məlumata görə, bü-tövlükdə ötən 15 il ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatı 3,2 dəfə artıb. Qeyri-neft sektoru 2,8 dəfə böyüyüb. Sənaye istehsalı 2,6 dəfə, kənd təsərrüfatı 1,7 dəfə artıb, qeyri-neft ixracı isə 4,1 dəfə çoxalıb. Azərbaycanın valyuta ehtiyatları 46 milyard dollara çatdırılıb. Bu, 2004-cü ilin göstəricisi ilə müqayisədə təqribən 40 dəfə (!) çoxdur! 15 ildə ölkə iqtisadiyyatına 250 milyard ABŞ dolları həcmində sərmayə qoyulub.

Digər sosial-iqtisadi, enerji, nəqliyyat sferalarında da analoji uğurları əks etdirən çoxlu sayda rəqəmlər vardır. Onlar KİV-də geniş təqdim olunub. Onların hamısının analizi göstərir ki, Azərbaycan 15 il müddətində sözün həqiqi mənasında nəhəng irəliləyiş əldə edib. Və bu irəliləyişin ən gözəl cəhəti ondan ibarətdir ki, həm ayrı-ayrı sferalarda aparılan islahatlar bir-birini tamamlayırlar, həm də onların hər biri insanların həyat səviyyəsinin yüksəlməsinə, maddi və mənəvi rifah halının yaxşılaşmasına xidmət edir. Konkret desək, İlham Əliyevin həyata keçirdiyi proqramlar insan kapitalının inkişafı üçündür. Bircə, Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi ən böyük gücü də məhz bundan ibarətdir!

Çünki XXI əsr mədəniyyət, elm, təhsil, intellektin milli sərvətdə çevrilməsi əsridir. İnsanın kreativ inkişafı olmadan heç bir cəmiyyət davamlı və dayanıqlı inkişaf edə bilməz. Bütün siyasi, iqtisadi və mədəni islahatlar məhz bu əsas məqsəddə xidmət etməlidir. Qürurla deməliyik ki, Cənubi Qafqazda ancaq Azərbaycanda insan kapitalının inkişafı məsələsi dövlət səviyyəsində konseptual şəkildə və konkret proqramlar müstəvisində qoyulub.

İlham Əliyev bu məqamı hələ 2003-cü ildə prezident seçkisi öncəsi ABŞ-ın Assoşieyted Press agentliyinə verdiyi müsahibədə dolğun ifadə edib. Dövlət başçısı seçkiqabağı kampaniya ilə əlaqədar verilən sualı belə cavablandıraraq: "Mən xalqın arasına çıxanda insanlara çatdırmaq üçün özümə ancaq bir müraciət götürəcəyəm - müraciətdə deyiləcək ki, gələcək inkişaf üçün Prezident Heydər Əliyevin apardığı siyasətin davam etdirilməsi son dərəcə vacibdir. Əgər bu siyasət davam etdirilməyə, ölkə yenidən anarxiya və qeyri-sabitlik həddinə gəlib çıxacaq. Əminəm ki, seçicilər bunu gözəl başa düşürlər. Bu, indiki siyasəti davam etdirəcək hökuməti onları dəstəkləməsinin səbəblərindən biridir. Bu da çox vacibdir. Biz çox layihələr həyata keçirməliyik, çünki Azərbaycan iqtisadiyyatı sürətlə inkişaf edir, demokratişmə prosesi davam edir. Bütün bunlar dayanırılmamalıdır. Xalq müraciətimin mahiyyəti də məhz bundan ibarətdir".

**Bir-birini tamamlayan islahatlar:
bütün sahələrin harmonik inkişafı**

Bu kontekstdə İlham Əliyevin idarəetmədə həyata keçirdiyi islahatların tam olaraq digər sferalardakı yeniləşmələrə uyğun gəldiyini xüsusi vurğulamalıyıq. Çünki müstəqil demokratik dövlət quruculuğunda idarəetmənin təkmilləşməsi son dərəcə vacib faktordur. Bu sferada uğur əldə edə bilməyən ölkədə müstəqil və suveren dövlət qurmaq, demək olar ki, mümkündür. İlham Əliyev bu aspektdə də Ulu öndərin həyata keçirdiyi dövlət quruculuğu kursunu yaradıcılıqla inkişaf etdirməkdə-

dir. Həmin bağlılıqda idarəetmədə təkmilləşməyə ciddi töhfə verən vitse-prezidentlik institutunun yaradılmasını demək lazımdır.

Məlumdur ki, keçmiş sovet respublikaları içərisində bu institutu tətbiq etməyə cəhdlər çox olub. Məsələn, Rusiya və Qazaxıstanda bunu müşahidə etmək olar. Ancaq Rusiya kimi böyük bir dövlətdə vitse-prezidentlik institutu lazımı səmərə vermədi. Orada həmin idarəetmə elementi duruş getirə bilmədi. Qazaxıstanda da eyni nəticə alınmış. Mütəxəssislər bunun səbəbinin vitse-prezidentliyin bir idarəetmə mexanizmi kimi vaxtında və yerli şəraitə uyğun tətbiq edilməməsi ilə əlaqələndirirlər. Digər səbəb kimi kadr seçiminin düzgün aparılmaması göstərilir.

Azərbaycanda vitse-prezidentlik institutu tam vaxtında və olduqca səmərəli qaydada reallaşdırılıb. Ölkənin birinci vitse-prezidenti böyük uğurla Prezidentə idarəetmə və islahatlar sahələrində yardım göstərir, dövlət başçısına etibarlı dəstək olur. Burada Prezidentin kadr seçimini də çox düzgün aparmasını vurğulamaq mümkündür.

Mehriban xanım Əliyeva bütün dünyada nüfuzu olan və dövlət idarəetməsinə dərin bilən insan kimi tanınır. Mehriban xanım, eyni zamanda, dünya miqyasında xeyirxah proqramlar reallaşdıran, şəfqətli, çətinliyi olanlara yaxından yardım edən, müxtəlif humanitar proqramlar həyata keçirən xadim olaraq qəbul edilir. Mehriban xanımın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu müxtəlif qitələrdə böyük layihələr həyata keçirməkdədir. Mehriban xanım Əliyeva dünya qadınları üçün bir nümunədir.

Bütün yüksək mənəvi-əxlaqi keyfiyyətlərinə görə birinci vitse-prezident olmağa tam layiq olan Mehriban xanım idarəetmədəki fəaliyyəti ilə dövlət başçısının ötən 15 ildə kadr siyasətinin olduqca səmərəli olduğunu da təsdiqləmiş olur. Hazırda Azərbaycanın davamlı inkişaf və demokratiya yolunda dayanıqlı irəliləməsində vitse-prezidentlik institutunun rolu son dərəcə böyükdür.

İlham Əliyevin ölkəyə rəhbər-

lik etdiyi son 15 ilin uğurlarına nəzər yetirdikdə xarici siyasətdə əldə edilən nailiyyətləri mütləq vurğulamaq gərəkdir. Öncə qeyd etmək gərəkdir ki, xarici siyasət çoxşaxəli, prioritetlərin düzgün müəyyənləşdirilməsi və diplomatik fəallıqla həyata keçirilib. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın xarici siyasətinə xüsusi dinamika verib. Milli maraqların ciddi surətdə nəzərə alınması, sistemli və düşünülmüş fəaliyyət, aktiv siyasi-diplomatik fəaliyyət, beynəlxalq təşkilatlarla geniş əməkdaşlıq, Ermənistanın təcavüzünün dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılması, diplomatiyanın müasir metodlarından geniş istifadə edilməsi burada əsas yerlərdən birini tutub.

Bunların nəticəsində Azərbaycan xarici siyasətinin bir çox istiqamətlərində - təhlükəsizliyin təminində, dünya dövlətləri ilə əməkdaşlığın beynəlxalq hüquq çərçivəsində inkişafında, enerji siyasətini müasir dövürün tələbləri səviyyəsində inkişaf etdirməkdə, nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılmasında, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münarifişinin həlli istiqamətində, Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun daha da yüksəlməsində, yeni əməkdaşlıq formalarının yaradılmasında ciddi uğurlar əldə edib.

Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda özünü göstərən məsələlər üzrə qəti mövqeyi mövcuddur. Bu aspektdə 2012-2013-cü illərdə Azərbaycanın 155 dövlət dəstəyi ilə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçilməsi tamamilə məntəqi uyğundur. Bu, həm də beynəlxalq ictimaiyyətin Azərbaycanın yeritdiyi xarici siyasətə yüksək etimad göstərməsinin təsdiqidir. Azərbaycanın BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü kimi fəaliyyəti göstərdi ki, beynəlxalq ictimaiyyət etimadında yanılmayıb. Həmin müddətdə Bakı beynəlxalq gündəm üçün aktual olan bir sıra məsələlər üzrə təşəbbüslərlə çıxış etdi.

Azərbaycana xarici siyasət sahəsində göstərilən yüksək etimad bununla məhdudlaşmır. Azərbaycan Kimyəvi Silahların Qadağan olunması Təşkilatının, Atom Enerjisi üzrə Beynəlxalq Agentliyin İcraçı Şurasının, 2017-2019-cu illər üzrə BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurasının üzvüdür. Bundan başqa, ölkəmiz 2018-2022-ci illər üzrə UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Qorunması üzrə Hökumətlərə Komitəsində təmsil olunur. Ayrıca vurğulamaq lazımdır ki, xarici siyasətdə 15 il ərzində həyata keçirilən kursun birbaşa nəticəsidir ki, 2019-2022-ci illərdə Azərbaycan 120 dövlətin təmsil olunduğu Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi həyata keçirəcək.

→ **Davamı 8-ci səhifədə**